

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Asan/11/2017
Identifikačné číslo spisu: 6016200883
Dátum vydania rozhodnutia: 21.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Milučký
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:6016200883.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Milučkého a členiek senátu JUDr. Moniky Válašikovej, PhD. a JUDr. Aleny Adamcovej v právnej veci sťažovateľa: DUFFI, s. r. o., Kružno 156, 979 01 Rimavská Sobota, IČO: 36 628 166, zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Marian Dzuroška, s. r. o., Hviezdoslavova 468/31, 979 01 Rimavská Sobota, proti žalovanému: Národný inšpektorát práce, Masarykova 10, 040 01 Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OPS/BEZ/2016/4979 O-494/2016 zo dňa 23.08.2016, v konaní o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/107/2016-44 zo dňa 26.05.2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/107/2016-44 zo dňa 26.05.2017 zamietla.

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred prvostupňovým správny súdom

1. Žalobou, doručenu Krajskému súdu v Banskej Bystrici dňa 06.09.2016 (ďalej len „prvostupňový súd“, „krajský súd“ alebo „správny súd“), sa žalobca domáhal preskúmania a zrušenia rozhodnutia žalovaného č. OPS/BEZ/2016/4979 O-494/2016 zo dňa 23.08.2016, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Inšpektorátu práce Banská Bystrica č. k.: 99/16-1.0/pok/r. zo dňa 07.07.2016. Zároveň sa žalobca domáhal, aby súd žalovaného zaviazal na náhradu trov konania.

2. Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa ust. § 190 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) žalobu zamietol, nakoľko dospel k záveru, že žaloba nebola dôvodná. O trovách konania rozhodol prvostupňový súd tak, že žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

3. Správny súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a konania,

ktoré mu predchádzalo zistil, že v predmetnej veci neboli žiadne vady uvedené v § 195 SSP. Správny súd je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby okrem prípadov uvedených v § 134 ods. 2 a § 195 SSP. V prejednávanej veci nebol žiadny z týchto dôvodov naplnený, preto správny súd preskúmal napadnuté rozhodnutie výlučne z dôvodov nezákonnosti uplatnených v žalobe.

4. Ďalej krajský súd uviedol, že žalobný dôvod nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia pre jeho nezrozumiteľnosť nebol dôvodný, pretože nemá oporu v napadnutom rozhodnutí. Za nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť možno považovať také rozhodnutie správneho orgánu, kedy výrok nedáva odpoveď ako bolo vlastne rozhodnuté alebo má vnútorné rozpory. Nezrozumiteľnosť môže spôsobiť aj rozpor medzi výrokom a odôvodnením. Za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov možno považovať aj rozhodnutie, ktoré nemá vôbec žiadne odôvodnenie, ale aj také rozhodnutie, ktorého odôvodnenie neobsahuje skutočnosti, na základe ktorých bolo rozhodnuté. Musí ísť o chyby skutkových zistení, o ktoré sa rozhodnutie opiera. Takéto nedostatky má odôvodnenie vtedy, keď je rozhodnutie založené na takých skutočnostiach, ktoré v konaní neboli zisťované, alebo boli zistené z dôkazov, ktoré boli získané v rozpore so zákonom alebo vôbec nie je zrejmé, či boli nejaké dôkazy vykonané. Nezrozumiteľnosť rozhodnutia pre nedostatok dôvodov môže byť spôsobená aj chýbajúcim právnym posúdením skutočností, ktoré boli v konaní zistené, a na ktorých bolo rozhodnutie založené. Takýmito chybami napadnuté rozhodnutie rozhodne netrpí.

5. Žalobca namietal, že napadnutému rozhodnutiu chýba vyhodnotenie zákonnosti postupu inšpektorov práce pri vykonanej inšpekcii. Konanie o správnom delikte podľa § 19 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. < o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej „zákon č. 125/2006 Z. z.“ alebo „zákon o inšpekcii práce“) sa podľa § 1 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. Správny poriadok (čo je zdôraznené v § 21 zákona o inšpekcii práce) riadi Správnym poriadkom. Správny poriadok v § 47 upravil náležitosti administratívneho rozhodnutia. Podľa tohto ustanovenia rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní. Výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania. V odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

6. Napadnuté ako aj prvostupňové rozhodnutie uvedené náležitosti obsahujú. Krajský súd bol názoru, že tak žalovaný ako aj prvostupňový správny orgán vo výroku uviedli, na základe ktorých ustanovení zákona boli oprávnení vo veci rozhodnúť, na základe ktorých ustanovení ktorého zákona tak urobili, resp. ktoré ustanovenia právnych predpisov na svoje rozhodnutie aplikovali. Správny poriadok v § 47 nestanovuje povinnosť pre správny orgán, aby v odôvodnení rozhodnutia zdôvodňoval, na základe čoho odvodil svoju kompetenciu vo veci rozhodnúť. Stanovil len to, že vo výroku musí správny orgán toto ustanovenie zákona uviesť. To znamená, že žalovaný a ani prvostupňový správny orgán neboli povinní bližšie v odôvodnení zdôvodňovať, na základe čoho bol inšpektorát práce oprávnený vykonať inšpekciu práce a ani či a prečo využil zákonné zmocnenie požiadať o súčinnosť policajný orgán. Námietka nezákonnosti, ktorá mala spočívať v tom, že takéto zdôvodnenie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia chýba, preto podľa názoru krajského súdu nemohla obstať.

7. Námietka nezákonnosti predchádzajúceho postupu správneho orgánu, ktorý mal spočívať v tom, že niektorý z inšpektorov práce sa nepreukázal, tak ako to od neho vyžaduje zákon, podľa názoru krajského súdu nebola dôvodná. Žalobca nič také pri prerokovaní protokolu a ani v správnom konaní nenamietal. K takejto námietke prvostupňový súd uviedol, že kontrolovaný zamestnávateľ má pri inšpekcii práce povinnosti uvedené v § 14 ods. 1 zákona o inšpekcii práce. To znamená, že má povinnosť umožniť vstup na pracovisko a umožniť vykonať inšpekciu práce v zmysle tohto ustanovenia len voči inšpektorovi práce. V prípade, že sa domáha vstupu na pracovisko osoba, ktorá nepreukáže, že je inšpektorom práce, potom kontrolovaný zamestnávateľ nemá voči takejto osobe žiadne povinnosti.

8. Námitka nezákonnosti, ktorá mala spočívať v tom, že inšpektori práce vykonali inšpekciu bez toho, aby vopred jej vykonanie oznámili žalobcovi, nebola podľa názoru prvostupňového súdu dôvodná. V zmysle citovaného § 13 ods. 1 písm. a) zákona o inšpekcii práce je inšpektor práce povinný oznámiť pred začatím inšpekcie práce svoju prítomnosť kontrolovanému zamestnávateľovi len vtedy, ak tým negatívne neovplyvní výkon inšpekcie práce. Kontrola nelegálneho zamestnávania je práve tým prípadom, kedy by predchádzajúce oznámenie takejto kontroly mohlo negatívne ovplyvniť výkon inšpekcie práce, a to vždy v prípadoch, kedy zamestnávateľ nelegálne zamestnáva fyzické osoby. Inšpektori práce, ktorí vykonali inšpekciu v predmetnej veci teda neporušili zákon, keď žalobcovi vopred neoznámili, že budú vykonávať inšpekciu práce, kontrolu nelegálneho zamestnávania v jeho prevádzke.

9. Žalobca namietal nedostatočne zistený skutkový stav z dôvodu nevykonania dokazovania výsluchom všetkých osôb prítomných na pracovisku počas výkonu inšpekcie práce a chýbajúceho dôkazu o tom, že P. vykonával práce pomocného pekára v čase výkonu inšpekcie práce a z dôvodu nevyvrátenia tvrdenia žalobcu, že P. Q. sa na prevádzke nachádzal ako pozorovateľ. K týmto námietkam správny súd uviedol, že z obsahu správneho spisu je nepochybné, že u žalobcu bola vykonaná inšpekcia práce v prevádzke pekárne, kde inšpektori práce pri výkone inšpekcie zistili, že P. Q. na prevádzke pracoval tak, že pripravoval cesto na chlieb. Táto skutočnosť bola zistená inšpekciou práce.

II.

Kasačná sťažnosť

10. Proti tomuto rozsudku podal žalobca - sťažovateľ (ďalej len „sťažovateľ“) prostredníctvom svojho právneho zástupcu kasačnú sťažnosť, ktorú správne mu súdu doručil dňa 26.06.2017.

11. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti uviedol, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g) SSP). Krajský súd podľa jeho názoru v napadnutom rozsudku nesprávne právne posúdil prítomnosť pána P. Q. dňa 02.03.2016 na pracovisku sťažovateľa ako nelegálne zamestnávanie.

12. Aby súd mohol takýto záver prijať je totiž podľa sťažovateľa nevyhnutné skúmať a následne vyhodnotiť, či samotný žalovaný realizoval svoju právomoc (kontrolu) v súlade so zákonom, použil pre náležité posúdenie veci všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnym predpisom. Až po ustálení, že postup žalovaného bol v súlade so zákonom a zákonne získal dôkazy je možné pristúpiť k hodnoteniu, či získané dôkazy postačujú pre záver, že činnosť P. Q. vykazuje znaky závislej práce, a teda ju možno posúdiť aj z hľadiska jej legálnosti, resp. nelegálnosti.

13. Sťažovateľ ďalej dôvodil, že povinnosťou žalovaného bolo deklarovat' (či už v protokole o výsledku inšpekcie, alebo v napadnutom rozhodnutí) splnenie si vlastných povinností. Žalovaný ale nevyhodnocuje zákonnosť postupu inšpektorov práce pri kontrole prevádzkarne „Pekáreň pod Hradovou“, Jozeffyho 67, 980 61 Tisovec, a to najmä z hľadiska dodržania ustanovení § 10 ods. 3, § 13 ods. 1 zákona o inšpekcii práce, najmä či všetci traja inšpektori práce uvedení v protokole o výsledku inšpekcie z 15.03.2016 sa pri výkone inšpekcie v prevádzkarni preukázali preukazom inšpektorátu práce, komu s tam prítomných osôb a s akým odôvodnením (táto povinnosť pre všetkých inšpektorov vyplýva z ust. § 10 ods. 3 zákona o inšpekcii práce), z akého dôvodu si inšpektori práce nesplnili svoju povinnosť vyplývajúcu im z ustanovenia § 13 ods. 1 písm. a) zákona o inšpekcii práce oznámiť pred začatím inšpekcie práce svoju prítomnosť kontrolovanému zamestnávateľovi (prípadne v čom videli možnosť negatívneho ovplyvnenia výkonu inšpekcie práce, ak by tak urobili) a z akého dôvodu zamestnávateľa o vykonanej kontrole informovali až 11.03.2016.

14. Pokiaľ žalovaný v napadnutom rozhodnutí zákonnosť postupu inšpektorov práce pri inšpekcii vykonanej 02.03.2016 v prevádzkarni sťažovateľa nevyhodnotil, ide podľa názoru sťažovateľa o rozhodnutie arbitrárne, a teda nepreskúmateľné. Sťažovateľ je presvedčený, že prvostupňový súd nedocenil potrebu skúmať zákonnosť postupu žalovaného pre konečné právne posúdenie veci.

15. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je podľa sťažovateľa evidentné, že žalovaný pre svoje závery o nelegálnom zamestnávaní P. Q. nemal relevantné podklady a zameril sa viac menej na subjektívne pocity a snahu aj bez vykonania ďalších nevyhnutných dôkazov vyvodit' zodpovednosť len na základe vlastného usúdenia.

16. Z dôkazov, ktoré mal správny orgán k dispozícii podľa sťažovateľa nie je možné vyvodit' záver, že medzi spoločnosťou sťažovateľa a P. Q. existoval vzťah nadradenosti a podriadenosti, ani záver, že P. Q. v kritickom čase konal podľa pokynov a už vôbec nie, že by tak konal za odmenu alebo mzdu. Sťažovateľ uviedol, že P. Q. sa na prevádzke nachádzal na základe vlastného rozhodnutia s cieľom pozorovať priebeh prác na prevádzke, a na základe toho prijať rozhodnutie, či prácu príjme alebo nie.

17. Na základe vyššie uvedených skutočností sťažovateľ navrhol Najvyššiemu súdu SR, aby napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie a aby rozhodol aj o nároku na náhradu trov kasačného konania.

18. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti, ktorú správne mu doručil dňa 07.08.2017, uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/107/2016-44 zo dňa 26.05.2017, ktorý považuje za vecne správny a zákonný.

III.

Konanie na kasačnom súde

19. Senát Najvyššieho súdu SR konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti (§ 440 SSP), kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR podľa ust. § 137 ods. 2, ods. 3 SSP.

20. Z obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu mal Najvyšší súd SR za preukázané, že dňa 02.03.2016 v čase o 22:10 hod. bol realizovaný u účastníka konania ako zamestnávateľa DUFFI, s. r. o., Kružno 156, 979 01 Rimavská Sobota, IČO: 36 628 166 (sťažovateľ), na jeho prevádzke „Pekáreň pod Hradovou“, Jozeffyho 67, 980 61 Tisovec výkon inšpekcie zameraný na kontrolu dodržiavania zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania osôb v zmysle zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 82/2005 Z. z.“ alebo „zákon o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní“). Výkon inšpekcie práce pokračoval ďalej v dňoch 11.03.2016 a 15.03.2016 na Inšpektoráte práce Banská Bystrica.

21. Dňa 02.03.2016 v čase o 22:10 hod. začal správny orgán za účasti príslušníkov Obvodného oddelenia PZ Hnúšťa na pracovisku účastníka konania „Pekáreň pod Hradovou“, Jozeffyho 67, 980 61 Tisovec výkon inšpekcie práce zameraný na kontrolu dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania. Na pracovisku v tom čase vykonávalo prácu šesť fyzických osôb: U. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XX, S., vykonávajúci prácu pekára a vedúceho zmeny; G. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, S.; G. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXX, S.; F. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXXX, S.; U. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., M. a P. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXX, S., ktorí vykonávali prácu pomocného pekára, ktorí svoju prítomnosť na pracovisku potvrdili podpisom v zozname kontrolovaných osôb.

22. Pri následnej kontrole týchto fyzických osôb v rámci realizácie výkonu inšpekcie práce bolo zistené, že P. Q., nar. XX.XX.XXXX nemal bezprostredne pred začatím práce a v čase výkonu inšpekcie práce s účastníkom konania ako zamestnávateľom založený pracovnoprávny vzťah.

23. Pri výkone inšpekcie bolo inšpektormi práce zistené, že účastník konania ako zamestnávateľ dňa

02.03.2016 od 18:00 hod. využíval závislú prácu fyzickej osoby P. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. XXX, S., ktorý pre uvedeného zamestnávateľa vykonával prácu pomocného pekára - pripravoval cesto na výrobu chleba na pracovisku zamestnávateľa „Pekáreň pod Hradovou“, Jozeffyho 67, 980 61 Tisovec a zamestnávateľ s ním nemal založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu - zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov.

24. Dňa 02.03.2016 v čase o 22:35 hod. spísal inšpektor práce zápisnicu o podaní informácie s fyzickou osobou P. Q., nar. XX.XX.XXXX o dôvode jeho prítomnosti na pracovisku. Ten do zápisnice uviedol, že vykonáva na prevádzke Jozeffyho 67, Tisovec pre spoločnosť DUFFI s. r. o. prácu pomocného pekára - príprava cesta na výrobu chleba, a to od 02.03.2016 od 18:00 hod., pričom sa na výkone práce dohodol s vedúcou prevádzky p. Y. T., a to ústne na jeden týždeň nočnej práce a potom, že sa uvidí, či s ním uzatvoria pracovnú zmluvu. Ďalej uviedol, že odmena zatiaľ nebola dohodnutá, majú sa s ním dohodnúť po týždňovej skúšobnej dobe. Záverom dodal, že je evidovaný na úrade práce a že je na prevádzke s vedomím konateľky spoločnosti p. G. C..

25. Dňa 15.03.2016 v čase o 14:50 hod. spísal inšpektor práce zápisnicu o podaní informácie s konateľkou spoločnosti DUFFI s. r. o., ako účastníka konania, s p. G. C., nar. XX.XX.XXXX k dôvodu prítomnosti P. Q. na pracovisku zamestnávateľa. Tá do zápisnice uviedla, že P. Q. na základe výberového konania uskutočneného dňa 05.02.2016 prejavil záujem o prácu pomocného pekára a dňa 02.03.2016 prišiel na osobný pohovor k p. Y. T., vedúcej výroby, s ktorou sa ústne dohodol, že kým nastúpi do práce na základe pracovnoprávneho vzťahu, bude prítomný na pracovisku pri výrobe pekárenských výrobkov na nočnej zmene. Podľa slov konateľky mal byť P. Q. na prevádzke len za účelom jeho oboznámenia sa so systémom práce v nočnej zmene, kde si mal na vlastnú žiadosť vyskúšať fyzicky výrobu pekárenských výrobkov bez nároku na finančnú odmenu.

26. O výsledku inšpekcie bol spísaný Protokol č. IBB-110-59-2.7/P-E28-16, ktorého obsah bol dňa 15.03.2016 prerokovaný s konateľkou spoločnosti DUFFI, s. r. o., s p. G. C., v zmysle výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Banská Bystrica, Oddiel: Sro, Vložka č. 9484/S.

27. Vo svojom vyjadrení konateľka k zisteným skutočnostiam a nedostatkom v citovanom protokole uviedla, že porozumela zistenému nedostatku a nesúhlasí s tým, že išlo o nelegálne zamestnávanie. Podľa jej vyjadrenia sa p. P. Q. nemal na výrobe zúčastňovať, mal sa s ňou len oboznámiť.

IV.

Právne predpisy, právne názory kasačného súdu

28. Podľa § 1 zákona č. 82/2005 Z. z., tento zákon vymedzuje nelegálnu prácu a nelegálne zamestnávanie, ustanovuje zákaz vykonávania nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania, výkon kontroly, povinnosti kontrolného orgánu a postih za porušenie zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania.

29. Podľa § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 82/2005 Z. z., nelegálna práca je závislá práca, ktorú vykonáva fyzická osoba pre právnickú osobu alebo fyzickú osobu, ktorá je podnikateľom a nemá s právnickou osobou alebo s fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom, založený pracovnoprávny vzťah alebo štátnozamestnanecký pomer podľa osobitného predpisu.

30. Podľa § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 82/2005 Z. z., nelegálne zamestnávanie je zamestnávanie právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom, ak využíva závislú prácu fyzickej osoby a nemá s ňou založený pracovnoprávny vzťah alebo štátnozamestnanecký pomer podľa osobitného predpisu.

31. Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z. z., právnická osoba a fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 2 a 3. Fyzická osoba nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 3.

32. Podľa § 7 ods. 3 písm. i), j) zákona č. 125/2006 Z. z., inšpektorát práce
- rozhoduje o uložení pokút podľa § 19, 20 <. a osobitného predpisu,
- prejednáva priestupky, rozhoduje o uložení pokút za priestupky a o zákaze činnosti podľa osobitných predpisov.

33. Podľa § 19 ods. 2 písm. a) bod 1 zákona č. 125/2006 Z. z., inšpektorát práce uloží pokutu zamestnávateľovi alebo fyzickej osobe za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania od 2 000 eur do 200 000 eur, a ak ide o nelegálne zamestnávanie dvoch a viac fyzických osôb súčasne, najmenej 5 000 eur.

34. Podľa § 21 ods. 3 zákona č. 125/2006 Z. z., na konanie podľa § 4 písm. e) <., § 6 ods. 1 písm. b) <., d) a e) <., § 7 ods. 3 písm. d), e), i) a s) <., ods. 8 písm. b) <. a ods. 9 <., § 12 ods. 2 písm. d) až f) <., § 19 a 20 <. sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak. Všeobecné predpisy o správnom konaní sa nevzťahujú na vydanie oprávnenia, preukazu, osvedčenia a povolenia podľa tohto zákona.

35. Podľa § 21 ods. 1 správneho poriadku, správny orgán nariadi ústne pojednávanie, ak to vyžaduje povaha veci, najmä ak sa tým prispeje k jej objasneniu, alebo ak to ustanovuje osobitný zákon.

36. Ako vyplýva z osobitného predpisu, ktorým je v tomto prípade Zákonník práce, podľa § 42 ods. 1 sa pracovný pomer zakladá písomnou pracovnou zmluvou medzi zamestnancom a zamestnávateľom.

37. Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce,
v pracovnej zmluve možno dohodnúť skúšobnú dobu, ktorá je najviac tri mesiace, a u vedúceho zamestnanca v priamej riadiacej pôsobnosti štatutárneho orgánu alebo člena štatutárneho orgánu a vedúceho zamestnanca, ktorý je v priamej riadiacej pôsobnosti tohto vedúceho zamestnanca, je najviac šesť mesiacov. Skúšobnú dobu nemožno predlžovať.

38. Podľa § 226 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce,
dohodu o vykonaní práce zamestnávateľ môže uzatvoriť s fyzickou osobou, ak rozsah práce (pracovnej úlohy), na ktorý sa táto dohoda uzatvára, nepresahuje 350 hodín v kalendárnom roku. Do rozsahu práce sa započítava aj práca vykonávaná zamestnancom pre zamestnávateľa na základe inej dohody o vykonaní práce. Dohodu o vykonaní práce možno uzatvoriť najviac na 12 mesiacov.

39. Podľa § 226 ods. 2 veta prvá zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce, dohoda o vykonaní práce sa uzatvára písomne, inak je neplatná.

40. Podľa § 228a ods. 1 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce, na základe dohody o pracovnej činnosti možno vykonávať pracovnú činnosť v rozsahu najviac 10 hodín týždenne.

41. Podľa § 228a ods. 2 veta prvá zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce, dohodu o pracovnej činnosti je zamestnávateľ povinný uzatvoriť písomne, inak je neplatná.

42. Ako vyplýva z ust. § 231 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. je zamestnávateľ povinný prihlásiť aj zamestnanca v právnom vzťahu na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (dohoda o vykonaní práce, dohoda o pracovnej činnosti, dohoda o brigádnickej práci študentov) na účel úrazového poistenia, garančného poistenia a na účely osobitného predpisu pred vznikom tohto právneho vzťahu, najneskôr pred začatím výkonu práce.

43. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu

byť vylúčené buď po dobu celého alebo časti procesu v záujme mravnosti verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by vzhľadom na osobitné okolnosti mohla byť verejnosť z konania na ujmu záujmom spravodlivosti.

44. V predmetnej veci bol predmetom kasačného konania rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/107/2016-44 zo dňa 26.05.2017, ktorým tento zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal preskúmania a následne zrušenia rozhodnutia žalovaného č. OPS/BEZ/2016/4979 O-494/2016 zo dňa 23.08.2016. Týmto rozhodnutím bolo zamietnuté odvolanie sťažovateľa a potvrdené prvostupňové rozhodnutie Inšpektorátu práce v Banskej Bystrici č. k.: 99/16-1.0/pok/r. zo dňa 07.07.2016, ktorým bola sťažovateľovi podľa ust. § 19 ods. 2 písm. a) bod 1 zákona o inšpekcii práce uložená pokuta vo výške 2 500,- eur za porušenie zákazu vyplývajúceho z ust. § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z. z. na tom skutkovom základe, že sťažovateľ využíval závislú prácu fyzickej osoby P. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. XXX, S., čo bolo zistené inšpekciou práce vykonanou u sťažovateľa dňa 02.03.2016 v čase cca o 22:10 hod. u sťažovateľa ako zamestnávateľa.

45. Najvyšší súd SR ako súd kasačný preskúmal právoplatný rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, a to najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu uplatnenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a právnosť napadnutého rozhodnutia.

46. Kasačný súd poukazuje na zrejмый skutkový stav, ktorý žalovaný ako aj prvostupňový správny orgán dostatočným spôsobom zistili a na ktorý kasačný súd v podrobnostiach odkazuje.

47. Senát kasačného súdu z predloženého spisového materiálu, súčasť ktorého tvoril aj administratívny spis, konštatoval, že je potrebné súhlasiť s právnym názorom prvostupňového krajského súdu a v konečnom dôsledku aj s názorom žalovaného.

48. Je možné konštatovať, že pri výkone inšpekcie práce bol u sťažovateľa nesporne zistený nedostatok spočívajúci v porušení zákazu nelegálneho zamestnávania vo vzťahu k p. P. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. XXX, S.. Predmetný nedostatok bol zdokumentovaný v Protokole o výsledku inšpekcie práce č. IBB-110-59-2.7/P-E28-16 zo dňa 15.03.2016.

49. Protokol o výsledku inšpekcie práce bol dňa 15.03.2016 prerokovaný s konateľkou sťažovateľa p. G. C.. Podľa názoru senátu kasačného súdu v administratívnom konaní bolo nesporne zistené a preukázané, že sťažovateľ ako zamestnávateľ porušil povinnosti vyplývajúce mu z ust. § 3 ods. 2 v nadväznosti na ust. § 2 ods. 2 písm. a) zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní.

50. Najvyšší súd SR konštatuje, že účelom zákona o inšpekcii práce a zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní je ochrana pracovného trhu pred nelegálnou prácou a nelegálnym zamestnávaním.

51. Cieľom zákonodarcu pri právnej úprave zákazu nelegálneho zamestnávania ustanovenom v citovanom ust. § 3 ods. 2 zákona bolo zamedziť nelegálnemu zamestnávaniu fyzických osôb. V danom prípade bolo z obsahu administratívneho spisu nesporne preukázané, že nelegálne zamestnávanie bolo zistené a preukázané kontrolou inšpektorátu práce vykonanou dňa 02.03.2016 o 22:10 hod. na pracovisku zamestnávateľa (sťažovateľa), ktorá bola uskutočnená za prítomnosti príslušníkov Obvodného oddelenia PZ Hnúšťa ppráp. P. P. a ppráp. P. P., kde bol preukázaný výkon závislej práce fyzickej osoby P. Q..

52. Sťažovateľ svoju kasačnú sťažnosť odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci (§ 440 ods. 1 písm. g) SSP), ako aj nedostatočne vykonaným dokazovaním zo strany žalovaných správnych orgánov. K tejto námietke kasačný súd udáva, že s ňou nie je možné sa stotožniť, nakoľko sťažovateľ nijakým

spôsobom nekonkretizoval a následne neosvedčil, že by žalované správne orgány, resp. prvostupňový správny súd nesprávne právne posúdili prítomnosť pána P. Q. v predmetný deň na pracovisku sťažovateľa. Zistený skutkový stav považoval kasačný súd za dostatočný. Skutočnosť, že pán P. Q. na pracovisku sťažovateľa pracoval bola nepochybne zistená inšpekciou práce, nepoprel ju ani samotný P. Q., ani konateľka spoločnosti. Obaja argumentovali tým, že predmetný pracovník si mal prácu „len vyskúšať“ a následne sa rozhodnúť, či chce túto prácu vykonávať. S touto argumentáciou a obranou sťažovateľa sa kasačný súd nestotožnil.

53. Pokiaľ zamestnanec vykonáva na pracovisku zamestnávateľa akúkoľvek závislú prácu, je zamestnávateľ povinný pred začatím výkonu závislej práce založiť s ním pracovnoprávny vzťah v zmysle vyššie citovaných ustanovení Zákonníka práce. Ako vyplýva zo záznamu o vykonanej inšpekcii, pán P. Q. bol nielen fyzicky na pracovisku prítomný, ale výrobného procesu sa aj reálne zúčastňoval.

54. Kasačný súd konštatuje, že keďže sťažovateľ ako zamestnávateľ s ním nezaložil pred začatím výkonu závislej práce pracovnoprávny vzťah v zmysle Zákonníka práce, porušil tým ust. § 3 ods. 2 v spojení s ust. § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní v znení neskorších predpisov a naplnil tým skutkovú podstatu správneho deliktu vymedzeného v § 19 ods. 2 písm. a) bod 1 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce v znení neskorších predpisov, keď porušil povinnosti vyplývajúce z predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) bod 4, v ktorom sú definované právne predpisy, ktoré upravujú zákaz nelegálneho zamestnávania.

55. S argumentáciou sťažovateľa, že predmetný pracovník si chcel prácu „len vyskúšať“ kasačný súd nesúhlasí. Za týmto účelom Zákonník práce upravuje v ust. § 45 ods. 1 tzv. skúšobnú dobu, ktorá môže byť uzatvorená až na dobu troch mesiacov, čo je podľa názoru kasačného súdu dostatočne dlhý časový úsek, aby sa zamestnanec mohol so svojou pracovnou náplňou dostatočne oboznámiť.

56. Taktiež mal sťažovateľ možnosť postupovať aj podľa ust. § 226 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce a uzatvoriť s pracovníkom dohodu o vykonaní práce, či podľa ust. § 228a ods. 1 citovaného zákona dohodu o pracovnej činnosti, pričom všetky možnosti umožňujú tak zamestnávateľovi, ako aj zamestnancovi dostatočný časový priestor na „oboznámenie“ sa s pracovnými podmienkami pre zamestnanca, či jeho pracovnými výsledkami.

57. Obranu sťažovateľa teda kasačný súd považoval za účelovú. Ostatné námietky, ktorými sťažovateľ spochybňuje predmetný rozsudok krajského súdu, boli totožné s námietkami, ktoré žalovaný namietal už v konaní pred krajským súdom, s ktorými sa tento náležite vysporiadal.

58. Kasačný súd zistil, že kasačná sťažnosť neobsahuje žiadne právne relevantné tvrdenia a dôkazy, ktoré by mohli ovplyvniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

59. Uloženie pokuty vo výške 2 500,- eur považuje i kasačný súd za primeranú a z hľadiska správnej úvahy za náležite odôvodnenú.

60. Podľa ust. § 461 SSP, kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po jej preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

61. Senát Najvyššieho súdu SR sa stotožnil s právnymi závermi prvostupňového krajského súdu, ako aj s právnymi závermi žalovaných správnych orgánov, a preto postupom podľa vyššie citovaného ust. § 461 SSP kasačnú sťažnosť zamietol.

62. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd SR podľa ust. § 467 ods. 1 SSP v spojení s ust. § 167 ods. 1 SSP tak, že neúspešnému sťažovateľovi ich náhradu nepriznal a žalovanému ich náhrada neprináleží.

63. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v senáte zloženom pomerom

hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.